

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“

Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:

Pol. in gosp. društvo

Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List

za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrtletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.

Za Jugoslavijo

četrtletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—

Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VI.

Dunaj, 20. oktobra 1926.

Št. 42.

O cerkvenem shodu v Grebinju.

Po našem prvem poročilu o cerkvenem shodu v Gr. Kloštru, ki je bilo pisano po prvih utisih, smo dobili več obširnih dopisov iz velikovške okolice, da moramo poročati in zavzeti ne glede na desno in levo svoje kolikor mogoče pravično stališče. Številni in obširni dopisi nam pričajo o zdravem čutu tamošnjih Slovencev, kaj je prav in kaj ni več prav. Podamo njihovo glavno vsebino.

Velikovški dekanat je sklenil, da napravi na vel. Gospojnico jubilejno procesijo za celo dekanijo v Gr. Klošter, po cerkvenem opraviilu pa naj bo splošen katoliški shod. Vsako leto pride na vel. Gospojnico v Klošter veliko ljudstva, letos pa zavoljo sv. leta še več. Resnici na ljubo priznavamo, da so se je udeležili iz mešanjih župnij tudi Nemci, a v primeri z ogromno slovensko množico mal odstotek. Zato naše ljudstvo ni moglo razumeti, zakaj je bila pridiga pri glavni sv. maši nemška in proti navadi med mašo. Že po prvih pozdravnih besedah so ljudje zapuščali cerkev ter se zunaj zabavali. Naj bi imeli tudi Nemci svojo pridigo, a Slovence naj bi se ohranil običajni red; tako pa izgleda, kakor bi katoliški duhovniki slovensko ljudstvo, ki tvori ogromno večino in je verno, omalovaževali in odpravili od cerkve.

Po cerkvenem opraviilu je bil pred cerkvijo shod, ki ga je otvoril čg. dekan nemško. Prvi govor je bil nemški, drugi govor čg. Zebedina šele slovenski. Hvaležni smo g. Zebedinu za njegov govor, da smo vsaj nekaj imeli od shoda. Shod je zaključil g. dekan samo nemško. V župnijski dvorani, tam kjer so pred štirimi leti Velikovčani Slovence razbijali glave in kjer so pred tremi leti Nemci razbili občni zbor edinega domačega katoliškega društva, je bilo zborovanje delegatov iz posameznih župnij, kjer je govornik govoril nemško in priporočal nemške stanovske liste, a za Slovence ni imel nobenega lista, ne „Nedelje“, ne „Bogoljuba“, ne „Glasnika najsv. Src“, ne misijonskega lista. Ali pač ni videl, kako so ga Slovenci začudeno poslušali, češ, ali ima katoliška cerkev za koroške Slovence samo nemške liste, ali jo hočejo njeni zastopniki ponižati za deklo ponemčevanja? Razočarani, pa obenem potrjeni in užaljeni nad ravnanjem nemških katoliških duhovnikov s tako vernim slovenskim ljudstvom so se udeleženci vračali na svoje domove.

Tako v glavnem omiljena vsebina dopisov. Kaj pravimo k temu?

Da ne bomo nikomur delali krivice, pogledimo v katekizem. Veliki ljudski katekizem, ki ga je izdal Spirago in je potrjen tudi od našega škofijstva, razlaga pri 4. zapovedi tudi ljubezen do naroda. Tam pravi, da naj kristjan svoj narod bolj ljubi kakor tujega, ker je ta ljubezen že v naravi človeški, krščanska vera je ne odstranjuje, ampak le lepša in neguje (podpira). Dalje pravi: „To ljubezen do naroda kažemo s tem, da svoj narod spoštujemo in z vsemi dovoljenimi sredstvi podpiramo in zagovarjamo. K obrambi svojega naroda smo posebno tedaj upravičeni, če se tlačí naš jezik. Zato stori napako, kdor je napram svojemu narodu brezbrizen ali kdor celo zatajuje svojo pripadnost k njemu...“ Tako je

stališče kat. vere in takšno zagovarjamo tudi mi koroški Slovenci.

Nihče pa ni bolj poklican, da v besedi in vzgledu kaže to za vse narode enako katoliško stališče, kakor ravno duhovnik, tudi nemški duhovnik med slovenskim ljudstvom, da ljudstvo tem bolj vidi nasprotstvo med katoliškim nacionalizmom in onem, kateremu je narodnost najvišji bog. Kot dobri katoličani ljubimo svoj narod bolj kakor tujega, nočemo nobenemu narodu krajšati njegovih pravic, a svoje pravice podpiramo in zagovarjamo z vsemi dovoljenimi sredstvi, ker nas tako uči vera. Svojo narodnost gojimo predvsem zato, ker vidimo, da pri naš narodni brezbriznosti vedno sledi verska brezbriznost. Vsaj imamo ravno tam najbolj versko mrzlo ljudstvo, kjer je tudi narodno mrzlo ali že nemčursko. Naša stara izobraževalna društva imajo v tem, da so gojila zvestobo do vere in naroda, veliko zaslugo, da je ostalo naše ljudstvo verno povsod tam, kjer so taka društva bila. Gojitev narodnega čuta v okviru katoliških načel je bil velik pripomoček, da je ljudstvo sredi splošnega ponemčevanja ostalo verno. Silno se motijo gotovi krogi, ki mislijo, da bomo ostali ravno tako dobri katoličani, četudi postanemo nemčurji ali celo Nemci. Ali še niso dovoljkrat pokazale volitve, katere stranke dobivajo nemčurske glasove? Katoliške menda ne. Sicer je kršč. soc. stranka vesela, da nima teh ljudi, a pomagati ne smejo njeni člani število teh ljudi množiti, ako hočejo veljati za katoliške. (Konec sledi.)

Okrog gospodarskih predavanj.

Deželni kulturni svet še vendar hoče rešiti čast, da ni brezdelno gledal na spodnjo Koroško, zato je začel v zadnjem času s precejšnjo agitacijo za poživljenje svojih podružnic. Menda je bil prej oviran radi tega, ker ni imel slovenščine zmožnega strokovnjaka za predavanja, ki bi znal Slovence tolmačiti njihove želje. Kolikor se izve po poročilih, še tudi sedanja moč ne žanje dosti priznanja. Vsekakor bi bil deželni kulturni svet lahko dobil za slovenski del spretnejšega govornika, ako bi bilo na Koroškem pač mogoče, da bi se pri nastavljanju upoštevali tudi koroški Slovenci. Ravno pri teh vprašanjih se gre vedno mimo Slovencev in nam je nejasno, na kak način si mislijo pridobiti naše priznanje v ravnopravnost, ako se bo Slovenec, ki je obiskoval iste šole kot Nемец ali nemškutar, zapostavljal? Še vedno dobiva odpadnik nagrado za svoje izdajstvo in da to nemoralno dejanje lepše izgleda, se je ovilo v koroščevo, ter se delijo službe na podlagi tega priznanja, ki v resnici ni nič drugega kot gojitev nemčurstva. Pa v temu leži namen in bi se brez tega ne moglo pisati o ogroženih krajih nekdanjega plebiscitnega ozemlja, akoravno mi kot manjšina ne moremo nobenega ogrožati.

Za jezik pa se moramo potegovati, ker igra ravno pri vzgoji največjo vlogo in si ne moremo misliti plodovitega predavanja v jeziku, ki ni razumljiv ljudstvu, kateremu je namenjen. S tega vidika ne moremo pričakovati preveč uspeha od gospodarskih predavanj kulturnega sveta, ki sicer že sam naglašja, da se mora gospodarska misel le širiti od moža

do moža. S tem priznanjem pa krije le svojo nesposobnost in odriva krivdo na nas same, češ, da smo malomarni. Kmečke podružnice, ki bi morale lokalne potrebe prinesiti na pravo mesto in zahtevati odpomoči, v mnogih slučajih ne pridejo iz prvega štadija, pobiranja članarina, ker se ne zadovolji njihovim zahtevam in se v mnogih slučajih gleda le na to, da se dobi vodstvo, ki je kulturnemu svetu ljubo. Manjka pa zlasti v slovenskem delu Koroške gospodarskih ustanov, na podlagi katerih bi se ljudstvo samo prepričalo o boljšem. Ni težko, vedno vpiti, kako je slovenski del Koroške zaostal v živinoreji, v poljedelstvu, mlekarstvu, obdelovanju itd., ni težko vse to staviti na račun Slovencev, pravično pa bi bilo, pokazati vzgled. Kmet sam ne more delati poizkušanj, ker mu manjka sredstev in prostora, da bi se prepričeval po tujih krajih, pa tudi denarja. Odlikovanja za posle so se delila nepristransko tudi po naših krajih, kar se pa tiče drugih gospodarskih ustanov, pa upravičeno lahko trdimo, da se je za nemške dele bolj skrbeo.

Naše kmetijstvo je ostalo pod okriljem nemško-gospodarskega kulturnega sveta prav proletarsko in to je najbrže uvidel sedaj tudi kulturni svet, odkar je začela za ta kmetijski proletarijat agitirati po naših krajih popolnoma druga stranka, ki do sedaj za kmečke težnje ni imela nobenega smisla. Socijalni demokrati so se prijeli ob pravem času krize na kmetih in izdelali poseben program za male kmete, ki bi jih naj pripeljal v njihovo stranko. Marsikaj seveda ni v skladu s praktičnim izpeljavanjem, ali pokaže se namen, da se nezadovoljnost primerno izkoristi za povečanje lastnega vpliva, vsaj pri volitvah. Najeli so v to svrhu prav spretnega govornika, ki dobro obvlada slovenščino in je že deželni kulturni svet pogljal v krizo, iz katere se je jedva rešil. To nasprotje se pokazuje tudi sedaj, ko se gre za veliko kmečko protestno zborovanje v Celovcu, ki bi se moralo vršiti 24. t. m. na poziv Landbunda. Poziv na to zborovanje izvira iz radikalnega krila koroške kmečke zveze, kamor se prištevata Glančnik in Feinig, ter poziva vso koroško kmečko prebivalstvo brez ozira na vero, stranko in velikost posestva na protest proti davkom, slabim trgovskim pogodbam, krizi pri prodaji in kupčiji poljskih pridelkov. Soc. demokrati stojijo na stališču, da se naj ne udeležujejo tega zborovanja. Landbund, ki naglašja, da zastopa kmečke interese, pa se je sam pregrešil že v onem trenutku, ko se je vezal z drugimi strankami, ker mu je na ta način bila odvzeta možnost, po svojem nastopiti in glasovati tako, kakor zahtevajo interesi kmeta. Sedaj pa misli nesposobnost svojih poslancev kriti s protestnim zborovanjem, katerega bi se naj udeležilo kmečko prebivalstvo! Landbund more v tem slučaju protestirati le proti lastni stranki in lastni vladi, ker bi se kriza parlamentarnim potom lahko rešila, ko vendar vlada večinska stranka. Zakaj spet sčuvati množico proti vladi! Najbrže pa se skriva za to akcijo še drugi namen, da bi se namreč pokazala moč Landbunda na Koroškem, ki pa nima za nas nobene privlačne sile.

Bratje in sestre ne spite!

POLITIČNI PREGLED

V znamenju vladnih kriz. Politične razmere v državah Evrope so še zelo neurejene. Včasih zadostuje malenkost in že zletijo ministri s stolcev in dajo prostor drugim v nadi, da bodo imeli več sreče. Pred dobrim mesecem je odstopil grški ministrski predsednik Kondilis, ker se je bal, da bodo dobili pri volitvah kraljevi pristaši večino. Odstop je bil simpatično sprejet. Sploh se opaža, da ljudstvo želi stare čase nazaj, ko sta bila še kralj in Venizelos. Sedanja vlada je tudi napram Jugoslaviji manj prijateljsko razpoložena. Ker je sklenil bivši državni krmilar z Jugoslavijo pogodbo o solunski coni, ga tožijo radi veleizdaje. — Skoro ob istem času je odstopila tudi poljska vlada, ker sejm ni v celoti odobril časni državni proračun. Novo vlado je sestavil maršal Pilsudski. — Da je jugoslovanska vlada v krizi, o tem se je sploh pisalo cel čas Uzunovičevega ministrovanja. Krize so povzročali običajno radičevci, ki tvorijo z radikali vladno večino, oziroma Stipica Radič, ki se ne more brzdati. Zadnjič so obiskali Jugoslavijo češkoslovaški parlamentarci in Radič je o priliki sprejema v Zagrebu zagrešil neaktivnost, ki je pa ni hotel popraviti. Zato je vlada odstopila. Nato so po časopisnih vesteh zahtevali radikali, da Radič odstopi kot predsednik hrvatske seljačke stranke in se poda v inozemstvo, ali pa se bodo vezali z drugimi strankami. Spor je bil končno mirnim potom poravnani s tem, da se je Radič uklonil in sprejel radikalske pogoje. Nato je vlada umaknila ostavko, da ostane vse pri starem. Gibljejo pa se tudi Nemci, ki se hočejo nasloniti na kako močno stranko in priti tako v vlado. Sami izjavljajo, da so se nasprotstva z radikali omilila, zato je pričakovati, da se bodo naslonili na radikale. Zadnji čas se je ustanovila demokratska zajednica iz davidovičevcev in spahovcev. — Na Češkoslovaškem je istotako odstopila vlada. Razne korupcijske afeere so jo vrgle. Novo je sestavil Švehla. V novi vladi sta tudi dva Nemca, in sicer justični minister in minister za javna dela. Češki Nemci so uvideli, da se brez njih Češkoslovaška na škodo nemškega življa ne da trajno vladati in da je slabo za nje, ako poslušajo Berlin, ki dikтира, da morajo ostati v opoziciji. Tudi druge nemške manjšine v nasledstvenih državah uvidevajo kvaren vpliv Berlina. — Madžarska vlada se je nahajala tudi že dolgo na skoku vsled procesa o ponarejanju francoskih frankov. Proces je končan in vlada je odstopila šele sedaj, da se ne bo moglo trditi, da je tudi ona zapletena v zadevo, kar se ji je med obravnavo falzifikatorskega procesa očitalo. — Končno imamo vladno krizo tudi v naši državi sami. Povzročili so jo državni uradniki s svojimi pretiranimi zahtevami. Vlada je v nekaj privolila, kar pa uradnike ni zadovoljilo, zato so napovedali štrajk, ki bi se imel pričeti dne 9. oktobra ob 12. opoldne. S štrajkom pa ni soglašalo udruženje vzdrževalcev družin, da se je moralo vodstvo udati in počakati do 12. t. m. do dneva, do katerega je vlada mogla dati točen odgovor. Dr. Ramek jim je tedaj razjasnil, da znači ugoditev uradniških zahtev 30% povišanje plač, vlada pa ima na razpolago le 72 milijonov S; pristaja na to, da dobi najnižji uradnik mesečno 150 S z dokladami, doklada za otroke pa se zviša na 10 S. To povišanje bi dosegla nekako nad 10 odstotkov prejemkov. Vlada je popuščala v korist uradništva in pristala na 12,5odstotno zvišanje ali 80 milijonov več izdatkov. Ko uradništvo tudi na to ni hotelo pristati, mu je dr. Ramek povedal, da preko te meje ne more, ker bi bilo omajano ravnotežje države in temu bi sledila katastrofa, ob kateri bi se nihče ne mogel okoristiti, najmanj pa uradništvo. Če meni ne verjamete, je rekel, boste morali verjeti drugemu. S tem je jasno povedal, da odstopi, ako ne odnehajo. Dr. Ramek je grožnjo tudi izvršil in podal ostavko celokupne vlade. Uradništvo je hotelo staviti vladi še ultimati in pričeti dne 18. t. m. ob 6. s štrajkom, a si je nazadnje premislilo in bo čakalo, dokler se položaj ne razčisti. Večji listi pišejo o dr. Rameku zelo

laskavo, o uradnikih pa, da jim manjkajo temeljni državni pojmi. Po dosedanjih pogajanjih s strankami se da z gotovostjo sklepati, da bo novo vlado sestavil dr. Seipel in da ostane na vladi dosedanja zveza strank. — Začasno se v Gradcu vrši volitev novega deželnega glavarja štajerskega. Dekan Prisching je odstopil, ker se je zapletel v umazano zadevo. Deželni glavar bi ponovno rad postal dr. Rintelen, ki ga pa opozicija ne mara, ker je baje tudi zapleten v korupcijsko afero Centralne banke. Socijaldemokrati preprečujejo izvolitev z obstrukcijo, to je, oni onemogočujejo zasedanje deželnega zbora. Najprej z govori, sedaj pa s kravalom. Nanosili so v dvorano velike in male bobne, kravje zvonce, trompete, piščalke, avtomobilske troblje, velikotedenske ropotače, gramofone, električne sirene itd. in s tem delajo dan za dnem ropot, da se ne sliši niti ena beseda. Medtem pa razkrivajo na eni kakor na drugi strani razna nečedna in nečastna dejanja, da mora piriti čitatelj do prepričanja, da zelo smrdi na krščansko-socijalni kakor na socijaldemokratski strani. Treznemu opazovalcu pa se zdi tako počenjanje tudi otroško. — Koroški deželni zbor se še ni sestel 18. t. m. Stranke se še niso zedinile. Medtem se je vršil v Podljubelju 17. t. m. plebiscit za ali proti priključitvi občine Podljubelj občini Borovlje. Glasovalo je 469 volilcev za združitvev in 423 volilcev proti združitvi, razlika 46 glasov. Velika ovira za delovanje deželnega zbora je s tem odstranjena.

DOMAČE NOVICE

O manjšinski školski praksi.

„Cillier Zeitung“ ima to navado, da se sklicuje pri svojih pritožbah proti postopanju oblasti napram svojim rojakom na položaj koroških Slovencev, ki je po njenem mnenju zavidanja vreden. V svoji številki od 10. oktobra napada slovenske šolske oblasti, ker so odklonile vpis tih otrok nemških staršev v Mariboru in enega v Ptujju v nemški razred. Iz tega je omenjeni list prinesel uvodnik, v katerem naglašajo zadržanje koroške vlade, ki je na zahtevo Nemcem Slovenije izdelala baje tri zakonske načrte o kulturni avtonomiji za koroške Slovence.

Brez ozira na vprašanje, da li je načrt o kulturni avtonomiji za koroške Slovence prišel od nemškega političnega društva v Sloveniji, kakor piše „C. Z.“, ali od koroške deželne vlade, kakor trdi g. Schumy, ali ne od enega ali drugega, ampak na prizadevanju tretjega, lahko trdimo, da ne postojijo o kulturni avtonomiji trije zakonski načrti, temveč samo eden in ta od socijaldemokratske stranke, ki je v opoziciji. Koroška vlada ni izdelala od časa, odkar se razpravlja o kulturni avtonomiji nobenega načrta v tem smislu, najbrže radi tega, ker ji je bilo mnogo na tem, da zadobi vprašanje kulturne avtonomije praktično rešitev.

Kar se tiče nacionalnih šol, radi katerih „C. Z.“ toliko napada slovenske šolske oblasti, smo mnenja, da ni v interesu nemškega političnega društva, če se sklicuje na položaj slovenske manjšine na Koroškem. Nemci v Sloveniji so v tako srečnem položaju, da se morejo zavzeti za vsakega poedinega šolarja, ki pride za obisk katerekoli nemške šole v poštev. Slučaji z otrokom železniškega uradnika, z otrokom neomožene matere in onega v Ptujju, ki jih navaja omenjeni članek, tó najbolje dokazujejo. Na Koroškem pa je položaj tak, da Slovensko šolsko društvo nima nobenega vpliva ne na šolovanje poedinih učencev ne na šolske zadeve vobče. Nemci imajo samo v ljubljanski oblasti 24 ljudskih šol s 27 učnimi močmi nemške narodnosti; na Koroškem pa ne obstoji nobena šola s slovenskim učnim jezikom in narodno zavednim učiteljstvom. Slovenski učitelji ne morejo dobiti službe kljub neoporočenemu prejšnjemu službovanju, a edini slovenski učitelj je dobil po petih letih gladovanja mesto na popolnoma nemški šoli, na sami meji Koroške, bolj radi tega, da je čim bolj oddaljen od svojih rojakov kakor z ozirom na slovensko manjšino. Kaj bi reklo nemško politično društvo, če bi jugoslovanski pro-

svetni minister, v katerega delokrog spada nameščevanje učiteljstva, po vzgledu koroške šolske oblasti namestil nemške učitelje Lacknerja, Vitineja, Sigmunda, Lozerja in druge ne v Kočevju, Stari Cerkvi, Starem Bregu in Grčarici, kjer se sedaj nahajajo na nemških šolah, ampak v južni Srbiji, recimo v okolici Štipa ali Kočanec? Ako more deželni šolski svet namestiti g. Aichholzerja v najoddaljšim čisto nemškem kraju, zakaj ne bi mogel prosvetni minister v Jugoslaviji na enak način postopati z nemškimi učitelji? Imeti v samo enem delu Slovenije 27 svojih nacionalnih učiteljev na 24 šolah, na katerih se vrši pouk v nemškem jeziku, in dokazovati, da je položaj koroških Slovencev, ki nimajo nobene slovenske šole z učitelji slovenske narodnosti, boljši in postopanje koroške vlade pravičnejše, se pravi teptati vse obzire na poštenje in služiti ciljem, ki niso v skladu z interesi narodnih manjšin.

Rozarsko žegnanje. Dne 26. septembra je Podjuna obhajala na zelo slovesen način takozvano rozarsko žegnanje. Lepo solčno jutro je privabilo iz vseh vetrov podjunske doline številno romarjev na hrib sv. Eme, kjer so se brale pri stranskem sv. Rozaliji posvečenem oltarju ob nabito polni cerkvi cel dopoldan sv. maše. Slavnostno pridigo je imel čg. župnik Poljanec iz Škocijana, medtem ko so cerkveni pevci iz Globasnice znova pokazali kako lepa in mila je slovenska pesem. Stara romarska „Smo prišli na ta hrib, sv. Rozalijo počastiti“ mi je segla globoko v srce. Tudi votlina v skali, kjer je pred nedavnim stala lična kapelica sv. Rozalije, je zaznamovala toliko obiskovalcev, kot še morda nikoli kdaj poprej. Milo se je moralo storiti vsakomur pri srcu, ko je gledal žalostne sledove požara zlasti poškodovani kip sv. Rozalije, ki pa je bil ta dan odet ves v cvetje in zelenje. Na širokem prostoru pred cerkvijo se je ljudstvo kar trlo. Kramarjev je bilo več kot druga leta in za potrebe romarjev dobro preskrbljeno: za usta sladit cukrčki, katere so kupovali predvsem te mladi in ledig ljudje, za srca hladit svežo pivo in ne vem kaj še vse. Nekdo je prodajal klobase iz Klobasnice; lete moram pa pokusiti, sem djal pri sebi in tudi že ukrenil vse potrebno. Hočes nočes priznati moram, da so klobase iz Klobasnice redka špecialiteta, in žal je lahko vsakomur, ki si jih ni privoščil. Po dvanajstih so se pričeli ljudje razhajati, jaz pa sem še dolgo vžival krasen razgled po širni Podjuni, občudoval lepe vasice ob belih cestah in samotno komaj pregledno Dobravo ter premišljeval: Kam na desno pelje cesta? Kam drži na levo pot? Kam naj usmerim svoje mlade noge? Ali domov skozi Št. Lipš, kamor me je mikala muzika in vabil marsikak plamteč pogled iz temnih in svetlih oči, ali v Globasnico, kjer imajo baje požarno brambo s srbskim poveljevalnim jezikom in kamor nas je klical „Kor. Slovenec“ na društveno prireditev s tremi igrami? Odločil sem se končno za Globasnico in ni bilo žal. Takoj pri prvem dejanju „Moravske svatbe“ so se moje simpatije do globaških igralcev — zraven spadajo v prvi vrsti igralke — znova zbudile in utrdile. Igralci so bili dobri, vendar so mi lani isti, ko so prvič uprizarili „Moravsko svatbo“ bolj imponirali. Zato pa velja moja in mislim da vseh gledalcev pohvala tem bolj ciganki in dvema gluhoma. Prva ni bila v eni prejšnji številki našega lista zastoj imenovana in je dala prireditvi konec, da si lepšega želeli nismo mogli.

Poitalijančenje družinskih imen. Kraljevska prefektura v Tridentu je izdala 29. septembra 1926 oblastem navodilo, v katerem se priporoča, da se pišejo imena na laški način, ako so pa nemškoškolaškega ali ladinskega izvora, se pa naj prostovoljno prosi za spremembo imena. Takim uradnikom, ki imajo nemška imena, se priporoča, naj prostovoljno pokažejo dokaz udanosti napram vladi in naj zaprosijo, da se imena spremenene ter obenem sporoči, ako se je ime pod prejšnjo (avstrijsko) vlado oblikovalo iz kake prvotne italijanske oblike (ponemčilo). Pri nas so izšle slične odredbe že leta 1923, po katerih se ne sme nikdo imenovati Slavko, Mirko, Ivan, ampak Eduard, Em-

merich, Johann itd., družinska imena pa se morajo v bodoče pisati na nemški način. Količkor imen pa je že vpisanih v krstni matriki, se morajo pisati tako, kot so tam navedena. Ker so se pisala vedno pod nemško komando, je tako že večina ponemčena in radi tega ni treba posebnega ukaza. V praksi se pa piše po uradih ime vedno po nemški obliki, da odpade na koncu „k“, ki je znak slovenske oblike in postavi „g“ ali celo dva „gg“, za slovenski š, č, ž pa se postavijo nemški sch, tsch, sch brez ozira na krstno matriko. V dobi plebiscita se je celo pokazalo, da se je legitimiral neki Sneh s Schnee, neki Sršenj pa s Serschön, kar pa se menda sedaj ne godi več. Zgornja italijanska naredba kaže, da se še tudi Italijani radi obračajo po nemški kulturi.

Cene srebrnih in zlatih novcev. Od 9. okt. dalje veljajo sledeče cene: enokronski novc 50 g, dvekronski 1 S, petkronski 2,66 S, enogoldinarski 1,36 S, dvogoldinarski 2,72 S, desetkronski zlat 13 S 90 g, dvajsetkronski 27 S 80 g, stokronski 139 S. Cene srebrnega denarja so padle obenem s padcem srebra na svetovnem trgu.

Iz pliberške okolice. (Nadebudna mladina.) Nedavno, nekega tržnega dne je bilo, gre opoldne duhovnik iz Pliberka v smeri proti Dravi. Na M—vi njivi, blizu poti, je bila zbrana pliberška mladež okrog južine: nekaj mladih, 15—18letnih deklet in par fantov iste starosti. Pobirali so bili krompir. Duhovnik želi v nemškem jeziku dober tek in pristavi še nekaj besedi. Oglasi se neki fant ter reče polglasno: „Ober beten tu mar nix.“ Dekleta nato v smeh. Ena pravi: „Gut, dass er nix ghört hot.“ Nato pa fant na ves glas zavpije za duhovnikom še enkrat: „Ober beten tu mar nix.“ Duhovnik se tedaj ustavi ter prebere mladi, neotesani družbi pošteno lekcijo, kakoaršno je pač zaslužila. — Torej, taka je naša mestna mladina, da se očito, tako izzivajoče in duhovniku v posmeh baha s svojo brezbožnostjo, in to po neprestanih duhovnih vajah in mijisonih, slovenskih in nemških! No, Pliberk pač ne more biti ponosen na tako mladino. Škoda le okolice, ki jo taka surova in izprijena mladina kvari s svojim vzgledom! Jeli to uspeh vsakonedeljske službe božje, ki je v Pliberku že nekaj časa sem upeljana, da nemška mladina ne zna in noče več moliti? Zares, lepi sadovi rastejo na teh mladih drevesih!

Št. Janž v Rožu. Z denarjem davkoplačevalcev občine Svetna vas se je podelilo in popravilo šolsko poslopje od zunaj, da kaže prav lepo lice. Pa dolgo se poslopje ni smelo veseliti svojega deviškega oblačila, kajti že ima madeže na sebi. Omadeževal ga je naš nadučitelj od samega veselja, da sme učiteljevati med Slovenci in uveljavljati svoj vpliv. K 10. oktobru je nabil na pročelje poslopja vse polno zastavic. S tem je seveda poškodoval zid in omet. Pričakujemo, da bo škodo popravil na svoj račun, kajti davkoplačevalci smo dali že okrog 1100 S in ne zato, da se lepo lice takoj zopet skvari.

Kazaze. (Dramimo se.) Za pridnimi malimi deklicami so se na vabilo zglasila dekleta in prevzela za začetek dosti težko nalogo: igro „Večna mladost in večna lepota“. Marljivo so prepisovala in se učila vloge, pa pod mojstrskim vodstvom čg. Sekola skrbno vadila in 10. oktobra prav dobro uprizorila igro v zadovoljnost voditeljevo in veliko veselje stotici radovednih gledalcev. Kratko sodbo je povedal kmet rekoč: „Zdaj pa pri nas ravno tako znajo kot drugod.“ To pomeni, da se naše ljudstvo jame iz navadne vsakdanjosti dvigati na stopinjo učenosti in umetnosti. Oder naš je sicer zelo preprost, a z lepočutjem in fantazijo obdarjena dekleta so mu umno z zavesami in rožami dala vse drugo lice. Prejel je torej s to prav lepo versko igro svoj častni krst. Hvala in čast trudoljubnim 12 igralkam! Le vkup pridna kaška dekleta za vzajemno delo povzdige in poštene zabave ljudstva! Pred 23 leti so vrli g. Trunk v „Miru“ naznanili veselo vest, da se je tu ustanovila prva Marijina družba in upolni zapisali besede: „Zasvitala je torej zgodnja danica, oznanjevalka belega dneva.“ Kaj bi sedaj rekli, ko bi prišli iz Ame-

rike pogledat? Na vas je, ali bo žalostna črna noč ali veseli svetli beli dan pri nas. Ne zao-stajajte za drugimi pridnimi farami! Prva so sedaj dekleta rešila čast mladine in fare. Nič več ne bomo verjeli pregovoru: Dolgi lasje, kratka pamet. Fantje in sploh moški šele morajo pokazati, če imajo res večjo inteligenco od žensk, z vneto za nad materijo vzvišene ideale. Vemo dobro, da človek ne živi samo od kruha, da tudi samo od dela ne, tudi kmečko ljudstvo ve. V človeški naravi, če ni zamorjena, torej v vsakem nepokvarjenem oziroma zanemarjenem človeku so višja stremjenja po izobrazbi in umetnosti po duševnih užitkih. Le škoda, da se nam toliko že mladega cvetja zamori in zastrupi! Mnogo se jih obrne navzdol in udaja nizkim škodljivim nagonom in navadam, alkoholu, nikotinu in še gršemu, ker nimajo prilike, družbe, šole, ki bi jim nudila to, kar človeka dviga in zadovoljuje višjega notranjega človeka. Zato se je obenem z igro vršil občni zbor izobraz. društva in izvolil odbor z namenom, da bi društvo spet vstalo, ko se je že več kot dosti naspalo. — Tako smo lahko veseli letošnjega 10. oktobra. Sedaj pa fantje na noge! Gotovo še pride kritika o vas na dan. Opazovali vas bomo in če treba, skrtačili. S srcom, vemo, ste že naši, niste se odrekli rodu, staršem, cerkvi. Torej živijo, kar je dobrega živega!

Bilčovs. Dolgo že smo Bilčovščani molčali. Malo nam je glava klonila in skoro bi nekoliko zadremali, pa nas je iz te dremote prebudilo pokanje topičev na predvečer 10. okt. Skoraj bi mi že pozabili na ta dan, ki naše nemškutarstvo vsako leto hoče prav slovesno obhajati. Tudi nam je nehote všel ta večer spomin nazaj na tisti dan, ko smo z glasovnicami v roki pred celim svetom pokazali, da še živimo tukaj na Koroškem zavedni Slovenci. Dasi nam kličejo naši nasprotniki, da smo izgubljene ovčice, vendar mi na 10. X. pred šestimi leti zremo s ponosom. Nikakor nimamo povoda našega dejanja obžalovati, kajti kot zavedni Slovenci bi drugače nikdar ne mogli ravnati. Ker smo imeli pravico, smo se iste poslužili in nihče nima pravice nas raditega zapostavljati. Dasi je bil izid glasovanja drugačen nego naše želje, vendar kljub temu naše narodnosti nikakor nočemo prodati, kot so jo mnogi naši bratje ob času glasovanja in ki so še danes igrača nemške gospode. Res sramota je, da se še v sedanjem stoletju, ki stoji v znamenju splošnega napredka, najdejo med nami ljudje, ki se ne zavedajo, kolika sramota je za nje in za narod, če se sramujejo jezika in rodu svojih mater. Nai bi vendar že enkrat uvideli, da jih tudi Nemci nikakor ne spoštujejo, ampak se jim hinavsko dobrikajo le za to, ker so jim slepo orodje in z njimi lahko storijo kar hočejo. Mi pa, ki smo ostali zvesti sinovi slovenskega Korotana, podajmo si ob šumu, hrupu in odmevu glasovalnih vesellic naših nasprotnikov krepko roke, prisezimo drug drugemu zvestobo, borimo se skupno in neustrašeno za naše pravice, ki se nam danes odrekajo. Naš boj je pravičen, naša bo končno tudi zmaga.

Globasnica. Zadnji čas je prinesel „Koroški Slovenec“ več dopisov iz našega kraja. Marsikdo se je zanimal za objavljene dopise, a marsikdo pa zopet ne. Vzrok temu bo, mislim, ta: ker jim je naša vas, oziroma občina še povsem neznana. Da se cenjeni čitatelji nekoliko seznanijo z našim krajem in vasjo in da bodo natančneje poznali naše razmere in okolščine, hočem podati nekako sliko od Globasnice. Vas stoji pod vznožju gore Pece ter ima krasno lego z zdravim pitno vodo; vodovod je bil napeljan leta 1912. Hišnih številk ima 113—114 in je torej ena izmed največjih vasi na spodnjem Koroškem. V smeri jugozapada so se razprostirali nekdanji rodovitni vinogradi, ki pa so danes opuščeni popolnoma. Zadnja kapljica, Žitarec imenovana, se je dala pokusiti v gostilnah leta 1923. Posestniki vinogradov imajo zaznamovana kot zelo rodovitna vinska leta sledeča: 1898, 1908, 1913, 1917 in zadnjokrat 1922. Na zapadni strani ob koncu vinogradov se nahajajo razvaline nekdanjega Hudega grada. Trgovina in obrt sta v polni meri zaposleni, nahajajo se v vasi vsakovrst-

ni obrtniki: so 4 gostilne, 5 trgovin z mešanim blagom, 2 črevljarja, 2 krojača, 4 šivilje, 1 kolar, 2 mizarja, 1 pek, 1 usnar, 3 kovači, med temi je eden, ki izdeluje sekire, nože itd., 3 mlinski posestniki in celo enega mesarja imamo, ki je obenem tudi klobasar. Vodna moč je primeroma dobro porabljena, ob nji stojita dve žagi, od katerih je ena last Rosenbergov, in nekateri kmetje imajo porabljeno vodno moč za pogon strojev, drugi pa izrabljajo zato konjske moči. Trije posestniki imajo električno napeljavo, da jim goni stroje in obenem razsvetljuje našo farno cerkev, ki izgleda na zunaj kakor nova; zvonik je bil prekrit s škri-lavcem leta 1922 in obenem pobeljen, cerkev je bila pobeljena in streha prekrita z eternitom leta 1924. Nadalje se nahaja v vasi poštni urad in orožniška postaja s 3 orožniki. Nazadnje naj omenim še samouka slikarja, ki slika znamenja, slike in je tudi oderski slikar. Društva obstojajo sledeča: Izobraževalno društvo, slov. požarna bramba, lovsko društvo ter nemška požarna bramba, ki pa ima svoj sedež v Mali vasi. Dolgo in suhoparno je to moje poročilo, a naj bo v razvedrilo vsem onim, ki še tega niso vedeli.

Celovec. Plebiscitne slavnosti so se letos zavlekle preko 10. oktobra, ker za mnoge prireditve ni bilo zaželenega vremena. Rakete so se radi tega na Križni gori še le nedeljo pozneje požgale ob navzočnosti velike množice ljudstva, kateri je svirala godba. Računati je z znatnim dobičkom v prid Heimabunda. — Kakor se čuje iz drugih krajev, je bil obisk zmeren ter so došli le oficijelni krogi vodstva s spremstvom. V Šmohorju so morali streljanje radi slabega obiska preložiti na poznejši čas, v Železni Kapli se slavnostna maša ni vršila na prostem, ampak v natlačeno polni cerkvi, v Rožeku so tožili nad slabim vremenom, ki ni dopuščalo večjega obiska. — Spomin na plebiscit je povzročil odziv tudi v sosedni državi in izšlo je več člankov, ki se spominjajo zgodovinskega dne. „Slovenec“ je prinesel več slik slovenske Koroške, „Orjuna“ sliko v verigo okovanega naroda s krasno pesmijo in večjim člankom, „Jutro“ vojvodski prestol v Gospo sveti, „Domovina“ članek o položaju, „Narodni dnevnik“ graja vse liste, ki so polni lepih besed in spominov, katerim pa ne slede dejanja, in „Tabor“ omenja Einšpielerjevo slavnost. Najbolj stvarne članke je prineslo „Narodno djelo“, ki izhaja v Zagrebu, z žalnim uvodom ter člankom o narodni in jezikovni meji na Koroškem, o politični obsodbi koroških Slovencev in odličnim člankom „Koroška v slovenski književnosti“, Jugoslovanska Matica pa je izdala novo knjižico. — V petek je bil otvorjen nov kino v Št. Rupertu pri Celovcu s koncertom in filmom „Potemkin“. Prostora ima za okoli 450 oseb. — Pri Zamorcu v Kolodvorski ulici se posluša na cesti brezplačno radijo firme Šmid, ki „govori“ tako glasno, da se čuje dunajska postaja do 30 korakov daleč. — V nekdanji artilerijski kosarni so se uredila nova stanovanja za civilne osebe.

Želinje. (Razno.) Dne 3. oktobra si je v Vundrovem gradu zvečer v zmedenosti duha vzela hlapec življenje. Pognal si je v pljuča kroglo, da je v dveh urah izkrvavel. Kaj je pravzaprav nesrečnega mladeniča gnalo v smrt, ni znano. Pač so opazili zadnji čas na njegovem obnašanju in govorjenju pojave duševne zmedenosti. — V kratkem dobimo pri nas orožniško postajo s sedežem v gradu v Srednjih Trušnjah. Ker se je v teku letošnjega leta pri nas izvršilo že par vlomov in tatvin, upamo, da bodo tatovi imeli malo več strahu.

Št. Jurij na Vinogradih. V zadnjem poročilu se nam je vrnila neljuba pomota, kar popravimo sedaj, da je č. sestra Severina nam v splošno zadovoljnost oskrbela in pripravila kosilo. Sicer smo pa z novimi zvonovi prav zadovoljni in ni nam žal za težke denarne žrtve. Samo Šmarječani nas nekoliko zavidljivo gledajo, ker smo dobili tako lepo doneče zvonove. — Vsa čast za božjo čast vnetim faranom, ki so to leto res veliko žrtvovali, da se je popravila cerkev in oskrbeli zvonovi, ki so čast in ponos celi fari. Radovedni smo bili,

komu bodo novi zvonovi najprej zvonili k pogrebu. In res 14 dni navrh je zapel mrtvaški zvon. Umrl je otrok v nežni dobi, komaj je dobro zagledal luč sveta, se je preselil med krlatce. Z zvonovi smo oskrbeli farno cerkev a polagoma upamo, da prideta na vrsto tudi podružni cerkvi v Št. Lenartu in Malem Št. Vidu; zanimanje za to je veliko.

Rožek. (Žaluje slov. lipa.) „Dolgost življenja našega je kratka, kaj znanecv je zasula že lopata!“ vzdihuje Prešeren v začetku svojega prekrasnega soneta: „Memento mori!“ Res kratka, kratka je doba naših bornih dni tu na zemlji. Kratka za nas vse, a za nekatere še posebej. Koliko let bi po človeški sodbi mogel še živeti naš dični, značajni Pavel Rutar, posestnik, gostilničar in umen gospodar v Dolinčicah pri Rožeku ter bivši prvi in doslej zadnji narodni župan prejšnje še skupne rožeške občine! Pa je moral sleči umrljivega človeka in leči v prezgodnji hladni grob, objokan od svojih žalujočih otrok, sorodnikov, prijateljev, znancev in sobojevnikov, star komaj šele 62 let. Rutar v grobu! Mož, na katerega lahko obrnemo besede pesnikove: „Trd, neizprosni bodi mož jeklen, kadar brani mu je časti in pravde narodu in jeziku svojemu,“ odmaknjen od živih, hrepenečih, borečih se, na mrtvaškem odru, pod gomilo! Malo, malo imamo mi koroški Slovenci slavnih, vztrajnih, bojevitih, neupogljivih mož — Rutar je bil eden. Svojega prepričanja, svoje ljubezni do vere in naroda ni imel na prodaj. Zato je pogumno ključoval najhujšim, najljutejšim viharjem. Kdo more popisati, koliko je delal, žrtvoval in trpel za svetinje naše od izvolitve županom pred približno 20 leti do slednjega dne svojega plemenitega življenja! Koliko dela in truda pred, med in po vojni! Grožnje in preganjanje od strani nasprotnikov — še danes priča to grozilen napis izza časa plebiscita na steni njegove hiše — uživanje kruha begunstva v dnevih zasedb ter razne druge skrbi so odločnemu boritelju grenile viharo življenje. A klonil ni! In čemu, saj je stala pravica na njegovi strani. Zato je tudi vsikdar užival zaupanje ljudstva, ki ga je spoznavši v njem moža izrednih zmožnosti izvolilo zato tudi županom. Zato je narod prirejal politične in poučne shode pogosto v njegovih gostoljubnih prostorih, zato so društva imela pri njem tudi igre in druge veselice. Zato ga je moral spoštovati vsak bodisi prijatelj ali protivnik. Kar v življenju mislimo, to i ob smrti pokažemo. Zato je bil njegov pogreb veličasten. Kdor je le mogel, mu je prišel v sredo dne 6. t. m. izkazat zadnjo čast. Mogočna je bila procesija z njim v rakvi od doma preko cerkve, kjer se je vršilo za njegov dušni mir pogrebno opravilo s sv. mašo, na zunaj vasi ležeče pokopališče. Našteli smo nad 120 parov moštva, nič mnogo manj ženstva ter posebno deputacijo 40 mož šentjakobske slov. požarne brambe z godbo, ki je med potjo dobro prednašala raznotere žalostinke. Spremljali so kondukt štirje duhovniki, i. s. krajevni, šentjakobski, loški in skočidolski. Domači župnik čg. Dobernik je po opravljenih funkcijah imel ob grobu ganljiv govor, v katerem je slikal veliko značajnost umrlega ter retorično orisal posebne strani njegovega tako zgodaj in na tako bolesten način končanega življenja in se končno tudi Nemcem nemško zahvalil za udeležbo pri pogrebu. Moški šentjakobski pevski zbor je nato še zapel nekaj kitic ganljive in pretresljive nagrobnice. Pogreba so se udeležili tudi župani občin: Ledenice, Loga vas in Rožek. In zdaj spiš, Rutar, in počivaš v hladni domači zemlji, ki si jo tako ljubil, počivaš v družinski grobnici ob svoji pred petimi leti umrli ženi in poleg mnogih drugih svojih sorodnikov, gledajoč proti toplemu južnemu solncu v sredi neštetihih svojih rojakov. Spij mirno in sladko, saj i mi ne ostanemo tu, ampak pridemo prej ali slej za Teboj. Spij in se spočij, a duh Tvoj med nami ne umri! In naš pesnik-prvak sklene prvo kitico uvodoma omenjene pesmi: „Odprta noč in dan so groba vrata, al' dneva ne pove nobena prat'ka.“ Velja za te in za me. Uvažujva! Ob nekem godovnem streljanju se je rajnik pred letom

ponesrečil ter tedaj izgubil eno oko in eno roko. Silne bolečine in žalost je trpel, a od tega je spet okreval, kar se ga je lotila zavrtna bolezen, kateri je previden večkrat s sv. zakramenti za umirajoče zdaj podlegel. Prijatelj pa, ki to bereš, bodisi Rožan, Podjunčan ali Zilan, pomni, da je zdaj, ko je umrl prej dobrolski Rutar, umrl tudi rožanski, da je spet en svetilnik in budilnik manj med nami! Glej, da ga posnemaš, nadomestiš Ti, in bodočnost nam ne bo temna, tužna in robna, ampak svetla, vesela in prosta. Rajnkemu pa večnaja pamjat! In slovanska lipa žaluje, ker zgublja zelene liste.

ZA NAŠO DECO

Kako je nastalo Klopinsko jezero?

(Konec.)

Hitro se je polegel prvi strah med ljudmi. Vsi se zasmeejo. Mlad fant stopi na mizo in reče: „Kaj hočeš ti, revček, ti pojdi pokoro delat in spat!“ Starček resno pravi: „Odprl bom sodček ali pa bom izpustil petelina in tedaj gorje vam. Še je čas, spokorite se!“ Glasen krohot in zasmeh je sledil tem starčkovim besedam. Besno je divjala druhal dalje. Žalosten se odstrani starček. Ko je minulo nekaj časa, se blede stavec zopet prikaže v dvorani. V drugič svari veseljake z ostrimi besedami, kazoč na svoj sodček in na svojega rudečega petelina. Zasmehovanje in roganje sledi njegovim besedam. Z upognjenim hrptom in tresoč se od jeze gre starček skozi tiho noč na Šentjursko goro. V mrzli sneg pade na kolena in moli. Nato zopet vzame sodček in petelina in se v tretjič napoti v trg. Tretjič pride v plesno dvorano in zakliče z močnim, nadčloveškim glasom: „Mera je polna! Pokončal vas bom, ker niste hoteli ubogati in ne spoštujete božjih in cerkvenih zapovedi! Kaj hočete? Ali naj vam odprem sodček? Vsi boste utonili, niti eden se ne reši in tukaj bo nastalo jezero. Če pa hočete, da izpustim rudečega petelina, vas bo vse pokončal ogenj!“ Druhal se mu zasmee. Nad vse smešno se jim zdi, da bi mogel tak reven stavec pokončati toliko ljudi. Slišijo se glasovi: „Vrzite ga ven!“ „Pobijte ga na tla!“ itd. A starček stoji raven kot sveča in oči se mu jezno bliskajo. Trški župan stopi zopet k njemu in pravi s prevzetnim glasom: „Stari norec, menda se ti je zmešalo. Pa če že hočeš, odpri nam sodček. Morda imaš vina in mi se lahko še bolj upijamo. Daj, odpri sodček!“

Tedaj vzraste starčkova postava do stro pa. S strašnim glasom zakliče: „Gorje vam, vi zaslepljenci!“ Vzame sodček in odstrani iz njega zamašek ali čep. V istem trenutku zagrmí, da se strese ves trg. Iz črnih oblakov se ulije strašna ploha. Vse luči same od sebe ugasnejo. Vihar tuli. Grom bobni. Zemlja se odpira. Od vseh strani šumi in buči voda nad nesrečni trg. Prestrašeni hočejo pobegniti prebivalci. A oh, gorje — že je prepozno. Bliskovito narašča voda. Drug drugega hočejo rešiti, a pri tem le drug drugega pogrezajo v hladni grob. Sliši se grozno obupno vpitje. Jok in stok se mešata s tulenjem viharja in bučanjem vode. Hiše se podirajo in pokopujejo pod svojimi razvalinami nesrečno ljudstvo. Mahoma je cel trg pod visoko vodo. A vihar divja dalje. Kakor da bi se nebo odprlo, lije dež. Vse poplavi voda. Življenje za življenjem gine. Človek za človekom umira. Le tu in tam se sliši še obupni krik, ki se pa izgubi v strašno noč... Kmalu ni več sledu o kakem življenju. A vihar divja dalje. Dež lije kot iz škafe. Voda se dviga, dviga, narašča...

Polagoma, le zelo polagoma se vihar poleže. Ko je jutranje solnce vzhajalo tam izza naše široke Pece, je mlado zimsko jutro našlo tam, kjer je prej stal velik in lep trg — Klopinsko jezero. Malo ur poprej toliko življenja, a potem tiho jezero. Mokri mrtvaški prt razprostrt nad nekdanj cvetočim trgom. Dno v Klopinskem jezeru je trdo. Škrjančev oče so trdili, da je cestni lak — zato je tako lepo dno v tem jezeru. Pravijo tudi, da se ob polnoči vsako noč oglasi v tih globini našega Klopinskega jezera zvonjenje. Nekoč se mi je zdelo, da sem jaz slišal to zvonjenje, a morda se mi je samo zdelo.

Tako je nastalo Klopinsko jezero. Napisal sem vam to pravljico, da se ne bi pozabila. Radi pohitimo na Klopinsko jezero. To je prekrasni del naše zemlje. Zadnjič sva se vozila z nekim tujcem profesorjem po jezeru. Solnce je zahajalo tam za ostrim kamenskim zvonikom. Profesor je bil ves zamaknjen. Pregibal je ustnice kot bi molil. Venomer sem ga slišal šepetati: „Krasno, prekrasno!“ In mi smo sinovi in hčere te krasne zemlje. Ljubimo jo! In pred vsem ne zabimo, da je to slovenska — praslóvenska Koroška, občudovana od tujcev in ljubljena, v bolesti ljubljena od mnogih svojih sinov. —

Staro Klopinsko jezero! Slovenska govórica in slovenska pesem naj doni ob tvojih bregovih. Tvoj mir in tvoja lepota naj vžge naša srca, da se bomo zavedali lepe svoje domovine in jo ljubili, ljubili...

RAZNE VESTI

Drobne vesti. V Bugalmakupri Odesi je jel bruhati vulkan, ki so ga smatrali že dolgo časa za ugaslega. V lavi so ugotovili kemičnim potom znatne odstotke zlata. — Silen ciklon in močan potres sta opustošila pokrajino Karahi v Sprednji Indiji. Škoda se ceni na 25 milijonov rupij. Mnogo ljudi je brez strehe. — 9. oktobra je bilo na Koroškem 2134 brezposelnih podpiranih. — Na Dunaju je trčil voz požarne brambe v voz cestne železnice. Trije ognjegasci so težko in trije lahko ranjeni. — Minister Thaler se je mudil pretekli teden v Labudski dolini. — V Rimu je pogorela tovarna ogledal. — Romunska kraljica bo igrala v filmu v Ameriki, kamor je te dni odpotovala. — V nekaterih krajih Rusije je padel že sneg. — V Parizu se je vršilo prvo zborovanje „Lige zoper moški ovratnik“. — Pri Ogerčniku v Logu pri Škofičah so tatovi ukradli 650 S. V Področici so vlomili v konzumno društvo in napravili za 700 S škode. Drugi so zopet obiskali Mutnarjevo trgovino v Kamenu in tudi Majerju v Škocijanu niso prizanesli. — Mussoolini je prevzel poveljstvo nad fašistovsko milico.

Izšla je Blasnikova

Velika Pratika

za navadno leto 1927,

ki ima 365 dni.

108

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj vpoštovan in je še danes najbolj obratjan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. Opozarjamo na davčne spise, koje mora vsak čitati, da bo vedel, kaj smo plačevali nekdanj, kaj in koliko mora plačevati danes zlasti Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikih tiskarna in litografski zavod Ljubljana, Breg 12.

VELIKE ŽELEZNE PEČI!

Narodna šola v Št. Jakobu Rož ima na prodaj več velikih dobro ohranjenih železnih peči. V šolske sobe so se dale peči, ki se kurijo z žagovino, zato so se stare dale v stran. Peči so primerne za gostilne in družbene dvorane, dobe se po zmerni ceni in se vsak čas lahko ogledajo pri šolskih sestrah Št. Peter pri Št. Jakobu v Rožu.

109

Vabilo

na krasno ljudsko igro v petih dejanjih

Revček Andrejček

ki jo uprizori Slovenska požarna bramba v soboto, dne 23. oktobra ob pol 8. uri zvečer in v nedeljo 24. oktobra ob pol treh popoldne pri Tišlarju v Št. Janžu.

Vsi prisrčno vabljeni!

110